

[Sønderby]

standarder og regler osv. om, hvor meget der må være i de forskellige udledninger, men det er ikke noget, vi fastsætter ved en debat i Folketinget. Det er noget, ministeren gør i forbindelse med møder på et højere plan.

Hr. Løvig Simonsen sagde, at jeg ikke kendte noget til Friluftsrådet. Jo, jeg kender det til Friluftsrådet, at når jeg er ude at diskutere med hr. Løvig Simonsen, så er det på et sagligt plan, men så snart hr. Løvig Simonsen kommer herind, så ryger det op på et plan, hvor man måske – nå, jeg siger ikke mere.

Må jeg sige som et svar på, om vi vil lempe kommunernes investeringsrammer, at det er et lovforslag, der skal behandles bagefter, så jeg synes, hr. Løvig Simonsen skal høre den debat, der kommer. Der vil hr. Løvig Simonsen nok høre, hvordan vi klarer dette med kommunerne.

Jeg har sagt, at om fornødent kan der laves lovgivning for at nedbringe forbruget af handelsgødning, men jeg har sagt, hr. Løvig Simonsen, at uanset om man vil kalde Venstre et bondeparti eller andet, hvad fru Pia Kjærsgaard var ved, så har jeg personligt en tro på – det tror jeg også Venstres gruppe har – at det erhverv er så miljøbevidst i kraft af, at det lever ude i miljøet, at det selv finder ud af, hvordan man begrænser det, uden lovgivning. Men hvis ikke det sker, så vil vi selvfølgelig støtte det, regeringen fremlægger. Ja, det var fru Pia Kjærsgaard, der talte om bondepartiet Venstre osv.

Jeg synes, jeg har brugt meget lidt af min tid på et bestemt erhverv. Jeg har sagt, at hvis disse miljøproblemer skal løses, skal der ske en holdningsændring i hele den danske befolkning, så den siger: vi vil være med til at løse dem, og der skal ikke pilles nogle ganske bestemte grupper ud. Alle skal være med til at bære det, også landbruget.

Leif Hermann (SF):

Jeg blev lidt forundret, da jeg hørte hr. Ahlmann-Ohlsen give sig til at henvise til en af marxismens klassikere, Friedrich Engels, og hans betragtninger over naturen. Jeg kan bestemt ikke fortænke hr. Ahlmann-Ohlsen i det, men jeg troede faktisk ikke, at jeg, om jeg så må sige, skulle konkurrere med en borgerlig politiker i så henseende. Det Konservative Folkeparti har jo i den seneste tid

vist visse tegn til nytænkning. Hvis nu disse tendenser til nytænkning også strækker sig til at tage Friedrich Engels i brug, så kunne det jo være, at Karl Marx fulgte efter; håbet er værd at have.

For nu at tage fat på marxismens klassikere, så må vi nok erkende, at al værdiskabelse er et produkt af menneskers arbejde og naturen. Lidt frit gengivet er denne sætning fra Karl Marx' kritik af de tyske socialdemokraters Gothaprogram fra 1875, og den kunne passende stå som en overskrift på denne forespørgselsdebat. Den giver os nemlig en vigtig påmindelse om, at menneskelig aktivitet og den omgivende natur er indbyrdes afhængige. Enhver produktion og ethvert forbrug er udtryk for vor omgang med naturen. Dette kommer tydeligst til udtryk, når vi bearbejder det, alle kan kende som natur, det åbne land, som bearbejdes gennem landbrug, skovbrug og gartneri. Men det gælder jo lige fuldt, når vi udleder spildevand til vores vandløb, søer og havet eller sender andet affald op i luften eller lægger det på jorden.

Havde man noget tidligere forstået substansen i Marx' kritik, så havde man måske også tidligere og mere dybtgående reageret på naturens mange alarmsignaler. Iltsvindsproblemer og bundvendinger var ikke blevet afvist som noget, der altid har været. Jeg siger ikke, det er sket herinde, men når vi har talt med kommunale myndigheder, har vi altid fået til svar: det kender vi, det har vi set før, min bedstefar talte også om iltsvind og bundvendinger, så det er ikke noget nyt. Og nu er vi på vej til at sige præcis det samme om de små, men tydelige signaler, der er om begyndende skovdød, men debatten i dag handler ikke om det.

Havde vi erkendt substansen i kritikken, så havde vi ikke ladet Hedeselskabet gå og rette vandløb ud, og vi havde ikke passivt set til, at landbrugets struktur udviklede sig sådan, at naturødelæggelse blev den uundgåelige konsekvens. Og måske havde vi heller ikke ladet industri, dambrug og fiskeri bruge luft og vand som lossepladser for at imødekomme kapitalens ustandselige krav om bestandig og accelererende forøgelse.

Naturen som livsgrundlag er vi altså i gang med at ødelægge, men det positive er, at nu ved vi i det mindste, at det er det, vi gør.